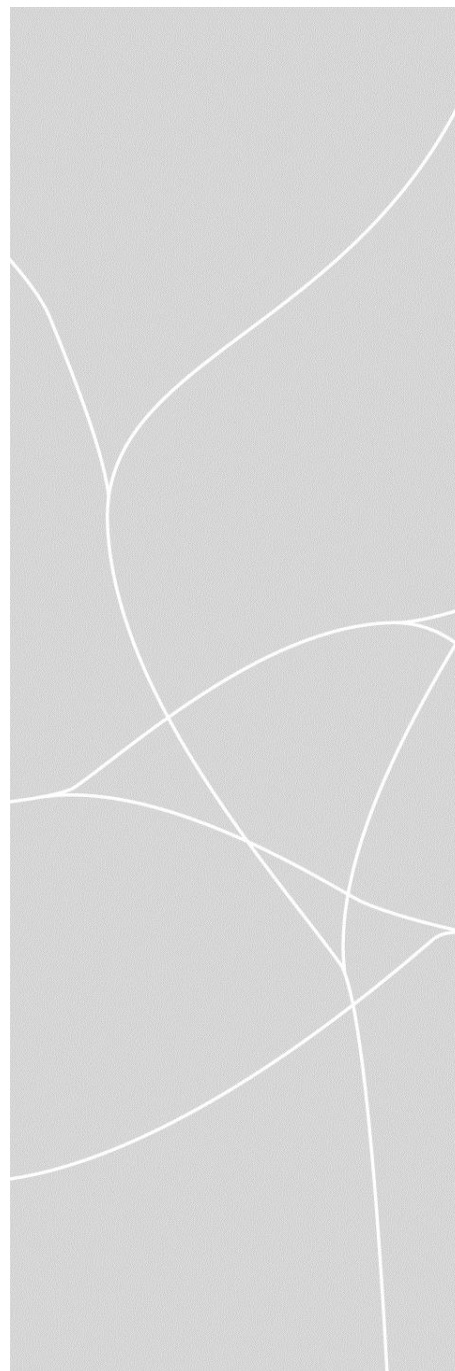

**Program för den nationella minoriteten
Sverigefinnar
Malmö stad**

Datum
2016-05-23

Innehållsförteckning

Inledning	3
Utgångspunkter.....	4
Arbetsformer	4
Samråd	4
Information	5
Övergripande mål	5
Inriktningar utifrån rådande lagstiftning	5
1. Malmöbors medvetenhet om den sverigefinska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas	5
2. Kommunanställdas medvetenhet om den sverigefinska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas.....	6
3. Tillgång till äldreomsorg på finska ska vid efterfrågan möjliggöras.....	6
4. Möjligheter för den sverigefinska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas	6
5. Utveckling och användning av finska för finstalande Malmöbor ska möjliggöras	7
6. Tillgång till förskola på finska ska vid efterfrågan säkerställas	7
7. Barns och unga möjligheter till utveckling av kulturell identitet ska beaktas.....	7
Uppföljning	8

Inledning

Kommunfullmäktige i Malmö stad har under 2013 beslutat om *policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter* (STK- 2013-1182). I policyn finns en sammanställning av lagstiftning och styrdokument som arbetet med nationella minoriteter grundar sig på. I policyn framkommer också att det vid behov ska kompletteras med handlingsplaner för respektive minoritetsgrupp i dialog med representanter för de olika grupperna. Stadskontoret har valt att benämna dessa styrdokument för program istället för handlingsplan då detta är strategiska dokument för ett visst område och innehåller inriktningar och långsiktiga mål. Detta är programmet för minoriteten sverigefinnar.

Programmet stämmer väl överens med kommunfullmäktigemål 4 som beskriver att ambitionen för Malmö är att vara en öppen, jämställd och inkluderande stad, fri från diskriminering, där alla ges lika rättigheter och möjligheter och där mångfalden är en tillgång.

Programmet är långsiktigt och av övergripande karaktär och beskriver inriktningar för Malmö stads fortsatta arbete med nationella minoriteter utifrån rådande lagstiftning. Programmet har tagits fram i samråd med *sverigefinnar i Malmö*.

Bakgrund

En ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) trädde i kraft 2010. Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar i enlighet med Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2) och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3). I språklagen (2009:600) anges de nationella minoritetsspråken som jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Innehållet i lagstiftningen och Malmö stads ansvar tydliggörs i detta programs inriktningar som utgår ifrån rådande lagstiftning.

Sedan 1 februari 2015 är Malmö stad en del av det finska förvaltningsområdet. Det innebär att kommunen har ett särskilt åtagande att värna om sverigefinnar i Malmö genom att:

- Ge service på finska – Malmöbor har rätt att använda finska i sina skriftliga och muntliga kontakter med kommunen
- Vid efterfrågan erbjuda äldreomsorg helt eller delvis på finska
- Vid efterfrågan erbjuda förskola helt eller delvis på finska
- Informera minoritetsgruppen om deras rättigheter utifrån rådande lagstiftning
- Skydda och främja minoritetsspråket
- Ge minoritetsgruppen inflytande i frågor som berör dem.

Det minoritetsgrupperna har gemensamt är att de under lång tid befolkat Sverige, att de utgör grupper med uttalad språklig och kulturell tillhörighet samt att de har en vilja att behålla sin identitet. Språkrådet, Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget genomförde en undersökning 2015 vars syfte var att följa befolkningens kunskap om och attityd till de nationella minoriteterna över tid.

I undersökningen framkommer det att en stor del av befolkningen i Sverige inte känner till de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken varav det är av stor vikt att insatser från majoritetssamhället genomförs för att synliggöra nationella minoriteter och minoritetsspråk.¹

Antalet sverigefinnar i Malmö kan inte anges i och med att registrering av etnisk tillhörighet inte är tillåten i Sverige. Det finns också en självidentifikationsprincip som innebär att varje individ själv avgör om hen tillhör en nationell minoritet.

Utgångspunkter

Utgångspunkterna är lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) och policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter (STK – 2013-1182).

Arbetsformer

Malmö stad har ett ansvar att samråda, samordna och utveckla arbetet med nationella minoriteter i Malmö stad utifrån rådande lagstiftning. Vid framtagandet av programmet var Stadskontoret ansvarig.

Uppdraget innebär bland annat att genom samråd med minoritetsgrupperna identifiera behov av tjänster och service och att utifrån lagstiftningen informera minoritetsgruppen, personal i Malmö stad och övriga Malmöbor om de rättigheter och skyldigheter som lagen innebär.

Samråd

I lagstiftningen beskrivs att de nationella minoriteterna ska ges möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och att samråd med representanterna ska ske så långt det är möjligt. Syftet med samrådet är att tillsammans med minoriteten finna utvecklingsmöjligheter och behov hos minoriteten i kommunen. Det finns ingen information i lagstiftningen om hur ett samråd ska gå till och därmed blir de lokala förutsättningarna den viktigaste utgångspunkten.

I den nuvarande strukturen finns en förvaltningsövergripande samverkansgrupp ledd av Stadskontoret som har verkat inom de fyra prioriterade områdena: förskola, äldreomsorg, kultur och kommunikation.

---

¹ Nationella minoriteter 2015- allmänhetens kunskap om och attityd till de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken, Institutet för språk och språkminnen (Språkrådet), Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget.

Det finns också samrådsrepresentanter inom samtliga prioriterade områden som utsågs vid ett storsamråd (riktar sig till alla sverigefinnar i Malmö och marknadsförs brett i t.ex. sisoradio och lokala tidningar). I nuvarande struktur för samråden ingår *storsamråd, planeringsmöte, verksamhetsamråd (t.ex. samråd förskola) och samråd* avseende *budget*. Samrådets innehåll, deltagare och årliga struktur beskrivs mer i detalj i slutet av programmet (se bilaga 1). Nuvarande struktur är i kontinuerlig förändring utifrån samråd med sverigefinnarna i Malmö och Malmö stads organisatoriska förutsättningar.

Information

En central del i lagen handlar om att sprida information till minoritetsgruppen, kommunanställda och övriga Malmöbor.

Övergripande mål

Målet med föreliggande program är att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter utifrån rådande lagstiftning samt att tydliggöra Malmö stads inriktningar kring dessa frågor.

Inriktningar utifrån rådande lagstiftning

Inriktningarna är framtagna med utgångspunkt ifrån den rådande lagstiftningen gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk.

1. Malmöbors medvetenhet om den sverigefinska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas

- Malmö stads hemsida har relevant kommuninformation på finska som uppdateras kontinuerligt.
- Malmö stads hemsida har information om vad det innebär att ingå i ett finskt förvaltningsområde.
- Malmö stads förvaltningar särskilt Förskoleförvaltningen, Kulturförvaltningen, Stadskontoret och stadsområdesförvaltningarna för området äldreomsorg har ett eget ansvar att informationen om deras aktiviteter gällande finskt förvaltningsområde når ut och sker på ett systematiskt sätt genom att till exempel efterfölja en kommunikationsplan.
- Malmö stad använder olika kommunikationskanaler för att nå ut med aktuell information gällande finskt förvaltningsområde till Malmöbor såsom annonser i lokaltidningen, brevutskick och sociala medier.

2. Kommunanställdas medvetenhet om den sverigefinska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas

- Malmö stad verkar för att alla medarbetarnas kunskaper kring området ska ökas genom att lokala utbildningar i lagstiftningen gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) anordnas i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm.

3. Tillgång till äldreomsorg på finska ska vid efterfrågan möjliggöras

- Malmö stad har genomfört en kartläggning vars syfte var att identifiera behovet av äldreomsorg och service hos äldre sverigefinska Malmöbor. I kartläggningen ingick också att inventera språk-kompetens hos personal inom vård och omsorg avseende det finska språket.
- Malmö stad arbetar för att utifrån kartläggningen utveckla och implementera finskt förvaltningsområde inom äldreomsorgen.

4. Möjligheter för den sverigefinska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas

- Malmö stad ska verka för att synliggöra nationella minoriteter i olika kulturella arrangemang och genom det nå ut till den berörda minoriteten, Malmöbor och kommunanställda
- Malmö stad ska inom ramen för skolan erbjuda scenkonst med anknytning till det finska förvaltningsområdet. Målgruppen är barn inom förskola och grundskola.
- Malmö stad ska särskilt fokusera på att göra det möjligt för fristående kulturaktörer att anordna arrangemang som riktar sig till en sverigefinsk publik eller för sverigefinska deltagare.
- Malmö stad ska verka för särskilda satsningar inom de kommunala kulturinstitutionerna med en sverigefinsk målgrupp i fokus. Exempel på aktiviteter under perioden är en bokklubb för barn med finska som språk, ett dokumentationsarbete vid Malmö stadsarkiv rörande sverigefinnarnas upplevelser kring att komma till, arbeta och leva i Malmö och en utställning vid Malmö museer i samband med firandet av Finlands 100 – åriga självständighetsdag 2017.
- Malmö stad uppmärksammar sverigefinnarnas flaggdag den 24 februari.

5. Utveckling och användning av finska för finstalande Malmöbor ska möjliggöras

- Malmö stad ska verka för att ge Malmöbor rätt att använda finska i sina skriftliga och muntliga kontakter med Malmö stad. Vid efterfrågan ska Malmö stad verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska.

En förutsättning för att ovanstående ska kunna genomföras är att Malmö stad har tillgång till personal som både är behörig att ta hand om den enskildes angelägenhet samt behärskar språket.

6. Tillgång till förskola på finska ska vid efterfrågan säkerställas

- Malmö stad erbjuder finskspråkig avdelning på Spinneriets förskola.
- Malmö stad har idag en finskspråkig ambulerande pedagog, som ger stöd för barn med finsk anknytning, är ett komplement för barn som inte går på den finskspråkiga avdelningen. Insatsens fortsättning och omfattning beslutas årligen i samråd med den sverigefinska minoriteten.

7. Barns och unga möjligheter till utveckling av kulturell identitet ska beaktas

- Malmö stads förskolor ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål/minoritetspråk.
- Malmö stads förskolor ska bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet och sin kulturella identitet.
- Malmö stad ska verka för minoritetsspråket som är en del av kulturen och där har modersmålsundervisning i grundskola stor betydelse varav information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk är av stor vikt.
- Malmö stad ska verka för att ge sin personal i förskola, förskoleklass och skola särskilda kunskapshöjande insatser om de nationella minoriteternas rättigheter, språk, kultur och historia. är en del av kulturen och där har modersmålsundervisning i grundskola²

---

² Nationella minoriteter- Minoritetspolitikens utveckling år 2015- barns rätt till sitt nationella språk inom förskola, förskoleklass och skola, Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget (2016)

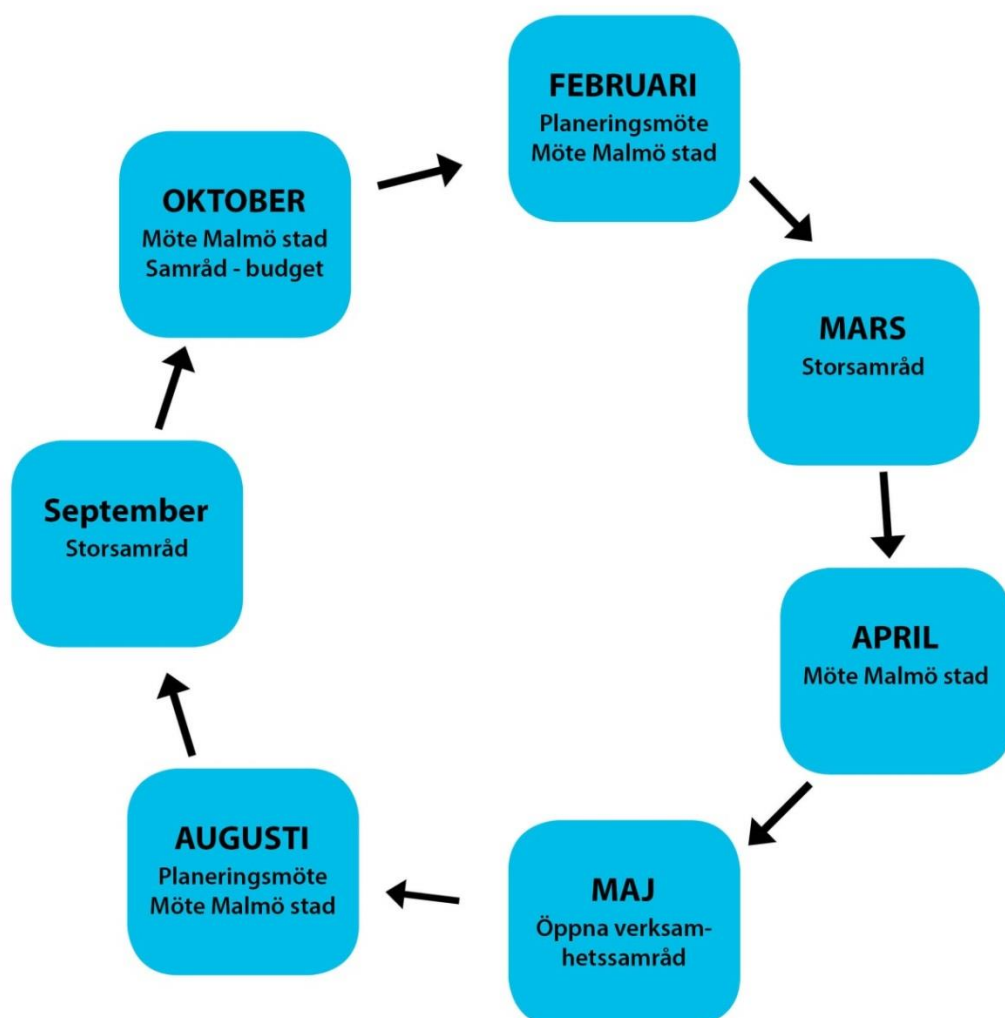
Uppföljning

Uppföljningen sker genom att den ekonomiska redovisningen av använt statsbidrag skickas in till Länsstyrelsen i Stockholm och i samband med årsredovisningen som utförs av ansvarig förvaltning klargörs det fortlöpande arbetet. Även en årsrapport gällande finskt förvaltningsområde tas fram. Under uppföljningsprocessen är den *sverigefinska minoriteten* delaktig via samråd.

Årscykeln för samråd gällande finskt förvaltningsområde i Malmö stad

Årscykeln är framtagen i samråd med den sverigefinska gruppen och förvaltningsövergripande samverkansgruppen. Den beskriver när olika samråd gällande det finska förvaltningsområdet i Malmö stad genomförs under ett år. Syftet är att få en helhetsbild över det finska förvaltningsområdets samrådsstruktur.

Februari:

Planeringsmöte

Malmö stad sammankallar valda representanter från den sverigefinska gruppen (valdes på ett storsamråd) för respektive verksamhet, d.v.s. förskola, äldreomsorg, kultur och kommunikation till samråd för att diskutera upplägg till storsamråd i mars.

Samtliga representanter från den förvaltningsövergripande samverkansgruppen d.v.s. Förskoleförvaltningen, Kulturförvaltningen, Stadskontoret och stadsområdesförvaltningarna för området äldreomsorg deltar.

Möte Malmö stad

Den förvaltningsövergripande samverkansgruppen har i samband med planeringsmötet ett internt möte.

Mars:

Storsamråd

Storsamråd är riktat till alla sverigefinnar i Malmö. Malmö stad samordnar denna dag. Stående punkter: Arbetets utveckling och budget.

Representanter för respektive verksamhet (förskola, äldreomsorg, kultur och kommunikation) väljs om eller nya utses och innehar sitt uppdrag under 1 år.

April:

Möte Malmö stad

Den förvaltningsövergripande samverkansgruppen har ett internt möte utifrån det genomförda storsamrådets innehåll.

Maj:

Verksamhetssamråd (t ex samråd- förskola)

Samråd för förskola, äldreomsorg, kultur och kommunikation samordnas av Malmö stads representant i respektive grupp.

Augusti:

Planeringsmöte

Malmö stad sammankallar valda representanter för respektive område (förskola, äldreomsorg, kultur och kommunikation) till samråd för att diskutera upplägg till storsamrådet i september.

Möte Malmö stad

Den förvaltningsövergripande samverkansgruppen har i samband med planeringsmötet ett enskilt möte för att diskutera vidareutveckling av det finska förvaltningsområdet.

September:

Storsamråd

Storsamråd är riktat till alla sverigefinnar i Malmö. Malmö stad samordnar denna dag. Stående punkt: planering inför kommande år.

Oktober:**Möte Malmö stad**

Förvaltningsövergripande samverkansgruppen har ett enskilt möte kring budget för finskt förvaltningsområde.

Samråd - budget

Malmö stad sammankallar representanter från respektive verksamhet förskola, äldreomsorg, kultur, kommunikation till samråd gällande budget inför kommande år. Samtliga representanter från den förvaltningsövergripande samverkansgruppen deltar.

Övrigt:

Malmö stad har regelbunden kontakt med de utvalda representanterna och vid behov kan ytterligare samråd anordnas.